

Sujungtos bylos T-391/03 ir T-70/04

Yves Franchet ir Daniel Byk prieš Europos Bendrijų Komisiją

„Galimybė susipažinti su dokumentais — Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 —
Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) tyrimai — Eurostatas —
Atsisakymas leisti susipažinti su dokumentais — Inspekcijos ir tyrimai —
Teismo procesas — Teisė į gynybą“

2006 m. liepos 6 d. Pirmosios instancijos teismo (trečioji kolegija) sprendimas II - 2028

Sprendimo santrauka

- 1. Ieškinys dėl panaikinimo — Aktai, dėl kurių galima pareikšti ieškinį — Sąvoka — Aktai, sukeliantys privalomų teisinių pasekmių
(EB 230 straipsnis; Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1049/2001 8 straipsnis; Komisijos sprendimo 2001/937 priedo 3 ir 4 straipsniai)*

2. *Europos Bendrijos — Institucijos — Visuomenės teisė susipažinti su dokumentais — Reglamentas Nr. 1049/2001*
(*Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų Nr. 1073/1999 9 straipsnio 2 dalis ir Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalis*)
3. *Europos Bendrijos — Institucijos — Visuomenės teisė susipažinti su dokumentais — Reglamentas Nr. 1049/2001*
(*Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalis*)
4. *Europos Bendrijos — Institucijos — Visuomenės teisė susipažinti su dokumentais — Reglamentas Nr. 1049/2001*
(*Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnis*)
5. *Europos Bendrijos — Institucijos — Visuomenės teisė susipažinti su dokumentais — Reglamentas Nr. 1049/2001*
(*Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1049/2001 2 straipsnio 1 dalis ir 4 straipsnio 2 dalis*)

1. Tik priemonės, sukeliančios tokių privalomų teisinių pasekmių, kurios daro poveikį ieškovo interesams konkrečiu būdu keisdamos jo teisinę padėtį, yra aktai, dėl kurių gali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo pagal EB 230 straipsnį. Kalbant apie aktus ar sprendimus, kurių rengimas apima keletą stadijų, ypač turint omenyje vidaus procedūrą, tik priemonės, išreiškiančios galutinę institucijos poziciją šios procedūros pabaigoje, išskyrus tarpines priemones, kurių reikia galutiniam sprendimui imti, iš esmės laikytinos aktais, dėl kurių galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo.

Šiuo atžvilgiu, kalbant apie procedūrą, susijusią su visuomenės teise susipažinti su dokumentais, susijusiais su Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) veikla, iš kartu taikomų Sprendimo 2001/937, iš dalies keičiančio Komisijos darbo tvarkos taisyklės, priedo 3 ir 4 straipsnių bei Reglamento Nr. 1049/2004 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais 8 straipsnio aiškiai matyti, kad atsakymas į pirminę paraišką susipažinti su dokumentais reiškia tik pirmąją poziciją šiuo klausimu, suinteresuotiesiems asmenims suteikiant galimybę Komisijos generali-

nio sekretoriaus arba OLAF direktoriaus paprašyti peržiūrėti minėtą poziciją. Todėl tik pastarųjų priimta priemonė, kuri laikoma sprendimu ir visiškai pakeičia ankstesnę poziciją atitinkamu klausimu, gali sukelti teisinių pasekmių, kurios daro poveikį ieškovo interesams, ir todėl dėl jos gali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo pagal EB 230 straipsnį.

(žr. 46–48 punktus)

2. Reglamento Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais 4 straipsnyje numatytos išimties turi būti aiškinamos ir taikomos siaurai, kad nebūtų pažeistas bendrasis šiuo reglamentu įtvirtintas galimybės susipažinti su dokumentais principas.

Kalbant apie teismo proceso ir teisinės pagalbos apsaugos išimtį, sąvoka „teismo procesas“ turi būti aiškinama taip: viešojo intereso apsauga neleidžia atskleisti tik konkretaus teismo proceso tikslais parengtų dokumentų turinio, t. y. pateiktus pareiškimus ar aktus, vidaus dokumentus, susijusius su nagrinėjamos bylos parengtiniu tyrimu, su byla susiju-

sius pranešimus, kuriais pasikeičia atitinkamas generalinis direktoratas ir teisės tarnyba ar advokatų kabinetas. Atvirkščiai, teismo proceso apsaugos išimtis neleidžia institucijai išvengti pareigos perduoti išimtinai administracinio pobūdžio dokumentus.

Šiuo atžvilgiu nurodyti, kad įvairūs Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) pagal Reglamento Nr. 1073/1999 dėl OLAF atliekamų tyrimų 10 straipsnio 1 ir 2 dalis nacionalinės valdžios institucijoms arba pagal to paties reglamento 10 straipsnio 3 dalį – institucijai perduoti dokumentai buvo parengti vien tik teismo proceso tikslais, neatitinka pareigos aiškinti ir taikyti išimtis siaurai. Iš tiesų remiantis Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnio 2 dalimi OLAF parengtos ataskaitos laikomos priimtinais įrodymais administracine ar teismine tvarka nagrinėjant bylas valstybėje narėje, kai nustatoma, kad tai yra būtina. Tačiau tik institucijos ar kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos, kurioms OLAF perdavė ataskaitas ir informaciją, yra visiškai atsakingos už tolesnius veiksmus, kurių minėtu pagrindu jos gali imtis.

Be to, nacionalinių proceso normų laikymasis yra pakankamai užtikrintas, jei institucija įsitikina, kad dokumentų

atskleidimas nėra nacionalinės teisės pažeidimas. Todėl, kilus abejonių, OLAF turi kreiptis į nacionalinius teismą ar valdžios instituciją ir turi neleisti susipažinti su dokumentais tik tuo atveju, jei pastarieji būtų uždraudę atskleisti minėtus dokumentus.

Vis dėlto manyti, kad įvairius su inspekcijomis, tyrimais ar auditu susijusius dokumentus Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies trečioje įtraukoje numatyta išimtis apima tol, kol nėra nuspręsta dėl tolesnių veiksmų šiose procedūrose, reikėtų, kad galimybę susipažinti su minėtais dokumentais lemia atsitiktinis, būsimas ir galbūt dar tolimas įvykis, priklausantis nuo įvairių valdžios institucijų spartumo ir kruopštumo.

(žr. 84, 88, 90, 91, 94, 95, 97, 98 punktus)

(žr. 109–111 punktus)

3. Reglamento Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais 4 straipsnio 2 dalies trečią įtrauką reikia aiškinti taip: ši nuostata, kuria siekiama, jog nenukentėtų „inspekcijų, tyrimų ir audito tikslų“ apsauga, yra taikoma tik tada, jei dėl nagrinėjamų dokumentų atskleidimo gali kilti pavojus, kad nebus užbaigti inspekcijos, tyrimai ar auditas.

Įvairius tyrimo ar inspekcijos aktus gali ir toliau apimti inspekcijų, tyrimų ir audito tikslų apsaugos išimtis tol, kol yra vykdoma minėta veikla, netgi jei jau baigėsi konkretus tyrimas ar inspekcija, dėl kurių buvo parengta ataskaita, su kuria buvo prašyta leisti susipažinti.

4. Paraiškos susipažinti su dokumentais, pateiktos vykstant Reglamente Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais numatyta procedūra, nagrinėjimas turi būti konkretus. Iš tikrųjų, viena vertus, vien aplinkybės, kad dokumentas yra susijęs su minėtame reglamente numatytų išimčių saugomu interesu, nepakanka tokios išimties taikymui pateisinti. Kita vertus, rizika pakenkti saugomam interesui turi būti pagrįstai nuspėjama, o ne tik hipotetiška. Todėl norėdama taikyti išimtį institucija privalo atlikti konkretų tyrimą, kuris turi atspindėti sprendimo motyvuose.

Kiekvieno dokumento konkretus ir individualus tyrimas taip pat yra būtinas ir tuo atveju, kai nors yra aišku, kad paraiškoje susipažinti su dokumentais nurodyti dokumentai patenka į išimtį, tik toks tyrimas leidžia institucijai, vadovaujantis minėto Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 6 dalimi, įvertinti galimybę leisti pareiškėjui susipažinti su dokumentais iš dalies. Todėl būtent institucija turi išnagrinėti, pirma, ar prašomas dokumentas patenka į vienos iš šio reglamento 4 straipsnyje numatytos išimties taikymo sritį, ir, jei taip, antra, ar su atitinkama išimtimi susijusios apsaugos poreikis yra realus ir, trečia, ar tai taikoma visam dokumentui.

5. Reglamento Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais tikslas yra visiems užtikrinti galimybę susipažinti su dokumentais, o ne leisti tik pareiškėjui susipažinti su dokumentais, kurie yra asmeniškai su juo susiję. Todėl negalima atsižvelgti į individualų interesą, kurį gali nurodyti pareiškėjas, prašantis leisti susipažinti su dokumentu, susijusiu su juo asmeniškai, tam, kad pateisintų jo atskleidimą šio reglamento 4 straipsnio 2 dalies prasme.

Šiuo atžvilgiu teisė į gynybą išreiškia subjektyvų suinteresuotųjų asmenų interesą gintis, ir todėl reiškia bendrąjį, o ne privatų interesą. Todėl ši teisė nėra viršesnis viešasis interesas minėto reglamento 4 straipsnio 2 dalies prasme, pateisinantis prašomų dokumentų atskleidimą.

(žr. 115, 117, 118 punktus)

(žr. 136–139 punktus)